

Imię i nazwisko

Klasa

Zadanie **1**

(... / 3 pkt)

Połącz właściwy termin z jego definicją.

demokracja szlachecka _____ sejm walny _____ sejmik ziemski _____

- A. zgromadzenie szlachty z danego regionu
 B. forma rządów, w której szlachta miała decydujący wpływ na sprawy państwa
 C. parlament w Polsce w XV–XVIII wieku

Zadanie **2**

(... / 1 pkt)

Podkreśl wers, w którym zapisano nazwy trzech izb sejmu walnego.

- A. marszałek, izba poselska, senat
 B. król, izba gmin, senat
 C. król, izba poselska, senat
 D. marszałek, izba poselska, rada królewska

Zadanie **3**

(... / 3 pkt)

Wykonaj polecenia na podstawie ilustracji.

A

B

C

D

1. Nazwij poszczególne grupy szlachty.

A. _____ B. _____

C. _____ D. _____

2. Uporządkuj przedstawicieli stanu szlacheckiego pod względem zamożności. Zacznij od najzamożniejszego.

A. ___ B. ___ C. ___ D. ___

3. Napisz, który rodzaj broni był oznaką przynależności do stanu szlacheckiego.

Zadanie **4**

(... / 2 pkt)

Napisz, jaka była przyczyna podanego wydarzenia i jaki był jego skutek.

Wydarzenie: hołd pruski

Przyczyna:

Skutek:

Zadanie **5**

(... / 2 pkt)

Wyobraź sobie, że w roku 1525 jesteś świadkiem hołdu pruskiego. Dzień po uroczystości spotykasz kolegę, który nie uczestniczył w tym wydarzeniu, a mimo to przedstawia swoją wersję. Twoim zadaniem jest poprawienie jego relacji. Wykreśl z niej nieprawdziwe informacje.

Relacja Zbyszka:

- 1) Złożenie hołdu lennego odbyło się na rynku w Krakowie.
- 2) Wasalem był Zygmunt I Stary, a seniorem Albrecht Hohenzollem.
- 3) Albrecht Hohenzollem był wujem Zygmunta I Starego.
- 4) Z okien jednej z kamienic uroczystość obserwowała królowa Bona.
- 5) W uroczystości uczestniczył słynny błazen królewski, Stańczyk.
- 6) W wyniku hołdu państwo zakonne w Prusach zostało zlikwidowane.

Zadanie **6**

(... / 4 pkt)

Dopasuj właściwą postać do każdego opisu. Wybierz odpowiedzi spośród podanych poniżej.

- A. Mikołaj Rej C. Andrzej Frycz Modrzewski
B. Jan Kochanowski D. Mikołaj Kopernik

1. Jest autorem dzieła *O obrotach sfer niebieskich*.
2. Pisarz polityczny, napisał *O poprawie Rzeczypospolitej*.
3. Autor licznych fraszek, m.in. *Na młodość*.
4. Przypisuje mu się słowa: *A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają*.

Zadanie **7**

(... / 2 pkt)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź „A” albo „B” i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Mikołaj Kopernik jest twórcą modelu wszechświata nazywanego

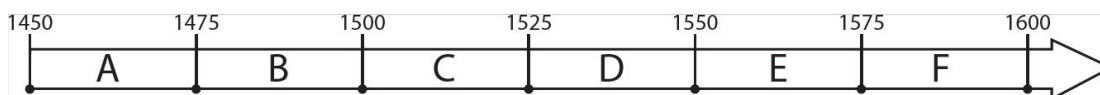
A.	układem geocentrycznym,	ponieważ	1.	uważał, że Ziemia na kształt kuli.
B.	układem heliocentrycznym,		2.	uważał, że w środku wszechświata znajduje się Ziemia.
		3.	uważał, że wszystkie planety krążą wokół nieruchomego Słońca.	

Zadanie **8**

(... / 1 pkt)

Wyjaśnij, czym jest tolerancja religijna.

Przyjrzyj się osi czasu. Następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Pierwsza wolna elekcja odbyła się w okresie oznaczonym na osi czasu literą:

1. B. 2. C. 3. D. 4. E.

Zadanie 10

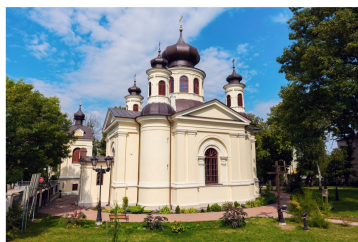
(... / 4 pkt)

Wykonaj polecenie na podstawie ilustracji.

1

2

3

Wybierz właściwe uzupełnienie każdego zdania spośród oznaczonych literami A–C.

Przedstawione na ilustracjach budowle świadczą o tym, że Rzeczpospolita Obojga Narodów była państwem 1. ____ . Protestanci modlili się w świątyni oznaczonej numerem 2. ____ . Żyjący w Polsce Tatarzy budowali 3. , a Rusini 4. ____ .

1. A. wielowyznaniowym	B. katolickim	C. prawosławnym
2. A. 1	B. 2	C. 3
3. A. 1	B. 2	C. 3
4. A. 1	B. 2	C. 3

Zadanie 11

(... / 2 pkt)

Zapoznaj się z tekstem źródłowym. Następnie wykonaj polecenie.

Hołd pruski

Ja, Albrecht, margrabia brandenburski, książę w Prusiech, szczeciński, pomorski, wendejski i kaszubski, władca Rugii i burgrabia norymberski, obiecuję i przysięgam, że Najjaśniejszemu Władcy i Panu, panu Zygmuntovi, królowi Polski, wielkiemu księciu Litwy, Rusi i wszystkich ziem pruskich panu i dziedzicowi, jako memu przyrodzonemu panu dziedzicznemu, oraz dziedzicom i następcom Jego Królewskiej Mości, królom i Królestwu Polskiemu będę wierny i powolny, będę się starał o dobro Jego Królewskiej Mości, dobro dziedziców jego i Królestwa Polskiego, a złu będę zapobiegał i wszystko to będę czynił, co jest powinnością wiernego wasala. Tak mi dopomóż Bóg i ta święta Jego Ewangelia.

Źródło: S. Szostakowski, *Hołd pruski*, Warszawa 1968, s. 26–32.

Napisz, kto był seniorem, a kto wasalem.

1. Albrecht Hohenzollem był _____
 2. Zygmunt I Stary był _____

Dopisz właściwą datę do każdego wydarzenia. Wybierz odpowiedzi spośród podanych poniżej.

1505 rok, 1466 rok, 1573 rok, 1569 rok

1. wydanie Aktu konfederacji warszawskiej – _____
2. zawarcie unii lubelskiej – _____
3. odzyskanie Pomorza Gdańskiego – _____
4. uchwalenie konstytucji Nihil novi – _____

Zadanie 13

(... / 3 pkt)

Przyporządkuj pojęcia do odpowiednich terminów.

herb, bezkrólowie, przywileje, krążganki, interrex, arrasy, tolerancja religijna, dzwon Zygmunta, magnateria, układ heliocentryczny, Pogoń, unia realna, folwark, włoszczyzna, lamus

- A. Demokracja szlachecka
- B. Odrodzenie na ziemiach polskich
- C. Rzeczpospolita Obojga Narodów i pierwsza wolna elekcja

Zadanie 14

(... / 2 pkt)

Przyjrzyj się mapie Rzeczypospolitej Obojga Narodów i wymień pięć miast ze skupiskami ludności tatarskiej. Następnie określ, na terenie których dzisiejszych państw znajdują się te miasta.

Miasta: _____

Państwa: _____

Imię i nazwisko

Klasa

Zadanie **1**

(... / 3 pkt)

Połącz właściwy termin z jego definicją.

sejm walny _____ demokracja szlachecka _____ sejmik ziemski _____

- A. parlament w Polsce w XV–XVIII wieku
 B. forma rządów, w której szlachta miała decydujący wpływ na sprawy państwa
 C. zgromadzenie szlachty z danego regionu

Zadanie **2**

(... / 1 pkt)

Podkreśl wers, w którym zapisano nazwy trzech izb sejmu walnego.

- A. marszałek, izba poselska, senat C. marszałek, izba poselska, rada królewska
 B. król, izba gmin, senat D. król, izba poselska, senat

Zadanie **3**

(... / 3 pkt)

Wykonaj polecenia na podstawie ilustracji.

A

B

C

D

1. Nazwij poszczególne grupy szlachty.

A. _____ B. _____

C. _____ D. _____

2. Uporządkuj przedstawicieli stanu szlacheckiego pod względem zamożności. Zacznij od najzamożniejszego.

A. ___ B. ___ C. ___ D. ___

3. Napisz, który rodzaj broni był oznaką przynależności do stanu szlacheckiego.

Zadanie **4**

(... / 2 pkt)

Napisz, jaka była przyczyna podanego wydarzenia i jaki był jego skutek.

Wydarzenie: hołd pruski

Przyczyna:

Skutek:

Zadanie **5**

(... / 2 pkt)

Wyobraź sobie, że w roku 1525 jesteś świadkiem hołdu pruskiego. Dzień po uroczystości spotykasz kolegę, który nie uczestniczył w tym wydarzeniu, a mimo to przedstawia swoją wersję. Twoim zadaniem jest poprawienie jego relacji. Wykreśl z niej nieprawdziwe informacje.

Relacja Zbyszka:

- 1) Złożenie hołdu lennego odbyło się na rynku w Krakowie.
- 2) Z okien jednej z kamienic uroczystość obserwowała królowa Bona.
- 3) W uroczystości uczestniczył słynny błazen królewski, Stańczyk.
- 4) W wyniku hołdu państwo zakonne w Prusach zostało zlikwidowane.
- 5) Wasalem był Zygmunt I Stary, a seniorem Albrecht Hohenzollem.
- 6) Albrecht Hohenzollem był wujem Zygmunta I Starego.

Zadanie **6**

(... / 4 pkt)

Dopasuj właściwą postać do każdego opisu. Wybierz odpowiedzi spośród podanych poniżej.

- A. Mikołaj Kopernik C. Andrzej Frycz Modrzewski
B. Jan Kochanowski D. Mikołaj Rej

1. Jest autorem dzieła *O obrotach sfer niebieskich*.
2. Pisarz polityczny, napisał *O poprawie Rzeczypospolitej*.
3. Autor licznych fraszek, m.in. *Na młodość*.
4. Przypisuje mu się słowa: *A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają*.

Zadanie **7**

(... / 2 pkt)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź „A” albo „B” i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Mikołaj Kopernik jest twórcą modelu wszechświata nazywanego

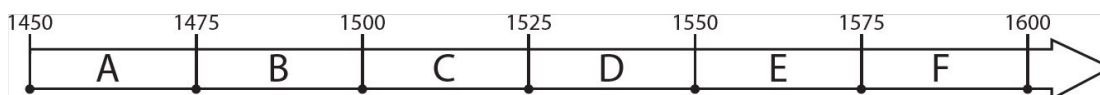
A.	układem geocentrycznym,	ponieważ	1.	uważał, że Ziemia ma kształt kuli.
B.	układem heliocentrycznym,		2.	uważał, że w środku wszechświata znajduje się Ziemia.
		3.	uważał, że wszystkie planety krążą wokół nieruchomego Słońca.	

Zadanie **8**

(... / 1 pkt)

Wyjaśnij, czym jest tolerancja religijna.

Przyjrzyj się osi czasu. Następnie zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Pierwsza wolna elekcja odbyła się w okresie oznaczonym na osi czasu literą:

1. B. 2. C. 3. D. 4. E.

Zadanie 10

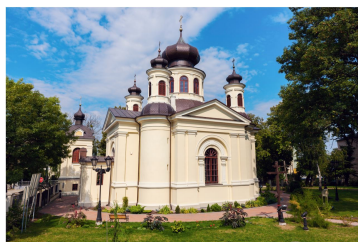
(... / 4 pkt)

Wykonaj polecenie na podstawie ilustracji.

1

2

3

Wybierz właściwe uzupełnienie każdego zdania spośród oznaczonych literami A–C.

Przedstawione na ilustracjach budowle świadczą o tym, że Rzeczpospolita Obojga Narodów była państwem 1. ____ . Protestanci modlili się w świątyni oznaczonej numerem 2. ____ . Żyjący w Polsce Tatarzy budowali 3. , a Rusini 4. ____ .

1. A. wielowyznaniowym	B. katolickim	C. prawosławnym
2. A. 1	B. 2	C. 3
3. A. 1	B. 2	C. 3
4. A. 1	B. 2	C. 3

Zadanie 11

(... / 2 pkt)

Zapoznaj się z tekstem źródłowym. Następnie wykonaj polecenie.

Hołd pruski

Ja, Albrecht, margrabia brandenburski, książę w Prusiech, szczeciński, pomorski, wendejski i kaszubski, władca Rugii i burgrabia norymberski, obiecuję i przysięgam, że Najjaśniejszemu Władcy i Panu, panu Zygmuntowi, królowi Polski, wielkiemu księciu Litwy, Rusi i wszystkich ziem pruskich panu i dziedzicowi, jako memu przyrodzonemu panu dziedzicznemu, oraz dziedzicom i następcom Jego Królewskiej Mości, królom i Królestwu Polskiemu będę wierny i powolny, będę się starał o dobro Jego Królewskiej Mości, dobro dziedziców jego i Królestwa Polskiego, a złu będę zapobiegał i wszystko to będę czynił, co jest powinnością wiernego wasala. Tak mi dopomóż Bóg i ta święta Jego Ewangelia.

Źródło: S. Szostakowski, *Hołd pruski*, Warszawa 1968, s. 26–32.

Napisz, kto był seniorem, a kto wasalem.

1. Albrecht Hohenzollem był _____
 2. Zygmunt I Stary był _____

Dopisz właściwą datę do każdego wydarzenia. Wybierz odpowiedzi spośród podanych poniżej.

1505 rok, 1466 rok, 1573 rok, 1569 rok

1. wydanie Aktu konfederacji warszawskiej – _____
2. zawarcie unii lubelskiej – _____
3. odzyskanie Pomorza Gdańskiego – _____
4. uchwalenie konstytucji Nihil novi – _____

Zadanie 13

(... / 3 pkt)

Przyporządkuj pojęcia do odpowiednich terminów.

herb, bezkrólowie, przywileje, krążganki, interrex, arrasy, tolerancja religijna, dzwon Zygmunta, magnateria, układ heliocentryczny, Pogoń, unia realna, folwark, włoszczyzna, lamus

- A. Demokracja szlachecka
- B. Odrodzenie na ziemiach polskich
- C. Rzeczpospolita Obojga Narodów i pierwsza wolna elekcja

Zadanie 14

(... / 2 pkt)

Przyjrzyj się mapie Rzeczypospolitej Obojga Narodów i wymień pięć miast ze skupiskami ludności tatarskiej. Następnie określ, na terenie których dzisiejszych państw znajdują się te miasta.

Miasta: _____

Państwa: _____